

“KUULE ISRAEL!” – TOORAN SUURIN KÄSKY

Johanan Ben-Israel 5769 — יוחנן בן-ישראל ה'תשס"ט

Vuorilinnan Opintokeskus – <http://www.metzudah.com>
Copyright © Johanan Ben-Israel 2008

Päivitetty 16.11.2008

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל – *Šemá^c Jiśrā^ʿêl*, “**KUULE ISRAEL!**” on suurimpana käskynä kaiken uskomme perusta, jonka myös Herramme Ješua todistaa (esimerkiksi Matt. 22:34-40, Mark. 12:28-34, Luuk. 10:25-37), sisältyyhän siihen koko Toora ja Profeetat. *Kuule Israel!* -teksti on yhdistetty kolmesta eri raamatunpaikasta: 5. Mooseksen kirja 6:4-9, 11:13-21 ja 4. Mooseksen kirja 15:37-41. *Kuule Israel!* luetaan joko kokonaan tai osittain päivittäisissä rukouksissa, ja sillä on tärkeä osa synagogapalveluksessa, onhan se kaiken uskon ja Jumalan Sanan perusta. Olen pyrkinyt kääntämään *Kuule Israel!* -tekstin ajatuksen mahdollisimman sanatarkasti niin, että se heijastaisi heprean sanojen alkuperäisiä merkityksiä myös kieltä taitamattomille lukijoille. Raamatun tekstiin kuulumattomat lauseet ovat suluissa.

“KUULE ISRAEL!”

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל!

(אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן.)

(Yksin luettaessa, lue: *el mélek ne^emân.*)

(Yksin luettaessa: USKOLLISELLE KUNINKAALLE.)

(5. Mooseksen kirja 6:4 — דברים ו, 1)

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

Lue: *šemá^c jiśrā^ʿêl, ʾādōnâj ʾelōhênū ʾādōnâj ʾehâd.*

KUULE ISRAEL: HERRÄ MEIDÄN JUMALAMME, HERRA ON YKSI-AINOA!

(בלחש: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.)

(Kuiskaten, lue: *bārûk šêm ke^vôd malkūtô le^colâm wā^céd.*)

(Kuiskaten: SIUNATTU OLKOON HÄNEN KUNINKUUTENSA KUNNIAN NIMI IKUISESTI JA AINA.)

(5. Mooseksen kirja 6:5-9 — דברים ו, ה-ט)

וְאַהֲבַתְּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-מְאֹדְךָ:

Lue: *w^eāhavitâ ʾét ʾādōnâj ʾelōhêkā, be^kol-le^vāvêkā ūve^kol-nafšêkā ūve^kol-me^cōdêkā.*

**RAKASTA HERRAA JUMALAASI KAIKELLA SYDÄMELLÄSI JA KAIKELLA SIELULLASI
JA KAIKELLA VOIMALLASI.**

וְהָיָה הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל-לְבָבְךָ:

Lue: *w^ehājû hadd^evārîm hāʾéllē, ʾāšér ʾānōkî me^sawwêkā hajjôm ʿal-le^vāvêkā.*

OLKOOT NÄMÄ SANAT, JOTKA MINÄ OLEN TÄNÄÄN MÄÄRÄNNYT SINULLE, SYDÄMELLÄSI.

וְשִׁנַּנְתֶּם לְבָנֵיךָ וְדַבַּרְתָּ בָּם

Lue: *w^ešinnantâm l^evānêkâ w^edibbartâ bâm*,
TOISTA NIITÄ LAPSILLESII JA KERRO NIISTÄ,

בְּשַׁבְּתֶךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלִכְתֶּךָ בְּדָרְךָ וּבְשֹׁכְבֶךָ וּבְקוּמֶךָ:

Lue: *b^ešivl^ekâ b^evēt^ekâ ūv^el^ekt^ekâ vaddérek, ūv^ešokb^ekâ ūv^eqūmékâ*.

ISTUESSASI KODISSASI JA KULKIESSASI TIELLÄ, JA MAATESSASI JA NOUSTESSASI.

וְקִשְׂרֹתֶם לְאוֹת עַל־יְרֵךְ וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם:

Lue: *ūq^ešartâm l^eôl^t al-jād^ekâ, w^ehājū l^eīōīfōl^t bēn ʿenêkâ*.

SIDO NE MERKIKSI KÄTEESI JA OLKOOT KOTELONA SILMIESI VÄLISSÄ.

וְכַתְּבֹתֶם עַל־מְזוֹזוֹת בֵּיתֶךָ וּבְשַׁעְרֵיךָ:

Lue: *ūk^etavtâm ʿal-m^ezūzōl^t bēt^ekâ ūvišʿarêkâ*.

KIRJOITA NE KOTISI JA PORTTIESI PIHTIPIELIIN.

(5. Mooseksen kirja 11:13-21 — דברים יא, יג-כא)

וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּ תִשְׁמָעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם

JOS TODELLA TOTTELETTE KÄSKYJÄNI, JOTKA MINÄ OLEN TÄNÄÄN TEILLE MÄÄRÄNNYIT,

לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלַעֲבֹדוֹ בְּכָל־לִבְבְּכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם:

RAKASTAMALLA HERRAA JUMALAAANNE JA PALVELEMALLA HÄNTÄ KAIKELLA SYDÄMELLÄNNE
JA KAIKELLA SIELULLANNE.

וְנָתַתִּי מִטֶּר־אֶרְצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ

MINÄ ANNAN SATEEN MAALLENNE AJALLAAN, SYSSATEEN JA KEVÄTSATEEN,

וְאִסְפֹּת דִּגְנֶךָ וְתִירְשֶׁךָ וְיִצְהַרְךָ:

JA SAAT ENEMMÄN VILJASI JA VIINISI JA OLIIVIÖLJYSI SATOA.

וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדֶךָ לְבֹהֶמֹתֶךָ וְאָכְלֹת וּשְׂבַעְתָּ:

JA ANNAN LAITUMIESI VIHARIÖIDÄ KARJALLESII, JA SAAT SYÖDÄ JA TULLA KYLLÄISEKSI.

הִשְׁמְרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם

VAROKAA, ETTI SYDÄMENNE TULISI PETETYKSI,

וְסָרְתֶם וְעַבַּדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם:

JA ETTETTE POIKKEAISII POIS JA PALVELISII VIERAITA JUMALIA JA KUMARTAISII NIITÄ.

וְחָרָה אֶף־יְהוָה בְּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם

JA ETTEI HERRAN VIHA HEHKUISI TEILLE JA ETTEIVÄT TAIVAAT SULKEUTUISI

וְלֹא־יְהִינָה מָטָר וְהִגְדָּמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ

EIKÄ TULISI SADETTA EIKÄ MAA TUOTTAISI SATOAAAN,

וְאִבְדַתֶּם מִהָרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן לָכֶם:

JA ETTETTE PIAN HÄVIÄISI SEN HYVÄN MAAN PÄÄLTÄ, JONKA HERRA ON ANTAVA TEILLE.

וְשִׂמַתֶּם אֶת־דְּבַרֵי אֱלֹהֵי עַל־לִבְבְּכֶם וְעַל־נַפְשֵׁיכֶם

ASETTAKAA NÄMÄ SANANI SYDÄMIINNE JA SIELUIHINNE,

וְקִשְׂרוּתֶם אִתָּם לְאוֹת עַל־יְרֵכְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם:

JA SITOKAA NE MERKIKSI KÄSIINNE JA OLKOOT KOTELONA SILMIENNE VÄLISSÄ.

וּלְמַדְתֶּם אִתָּם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם

OPETTAKAA NE LAPSILLENNE KERTOMALLA NIISTÄ,

בְּשַׁבְּתֶךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתֹּךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ:

ISTUESSASI KODISSASI JA KULKIESSASI TIELLÄ, JA MAATESSASI JA NOUSTESSASI.

וְכִתְבֹתֶם עַל־מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

KIRJOITA NE KOTISI JA PORTTIESI PIHTIPELIIN.

לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה

SIKSI ETTÄ TEIDÄN JA TEIDÄN LASTENNE PÄIVÄT LISÄÄNTYISIVÄT SEN MAAN PÄÄLLÄ, JONKA HERRA VANNOI

לְאַבְתֵּיכֶם לְתַת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

ISILLENNE, ANTAAKSEEN SEN TEILLE, NIIN KUIN ON TAIVASTEN PÄIVÄT MAAN YLLÄ.

(במדבר טו, לז-מא — 4. Mooseksen kirja 15:37-41)

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

HERRA SANOI MOŠELLE.

דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם

PUHU ISRAELIN LAPSILLE JA SANO HEILLE:

וְעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־כַּנְפֵי בְגָדֵיהֶם לְדִרְתָּם

TEHKÄÄ ITSELLENNE TSITSIT VAATTEIDENNE LIEPEISIIN SUKUPOLVESTA TOISEEN,

וְנִתְּנוּ עַל-צִיצִית הַכֶּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת:

JA PANKAA LIEPEEN TSITSIIN SININEN LANKA.

וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ

OLKOON TEILLÄ TSITSIT SITÄ VARTEN, ETTÄ KUN NÄETTE SEN,

וּזְכַרְתֶּם אֶת-כָּל-מִצְוַת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם

MUISTAKAA KAIKKIA HERRÄN KÄSKYJÄ JA TEHKÄÄ NE,

וְלֹא-תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר-אַתֶּם זָנִים אַחֲרֵיהֶם:

ÄLKÄÄKÄ KÄÄNTYKÖ SYDÄMENNE PERÄÄN TAI SILMIENNE PERÄÄN, JOIDEN PERÄSSÄ TE TEKISITTE HUORIN.

לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם:

SEN TÄHDEN MUISTAKAA JA TEHKÄÄ KAIKKI MINUN KÄSKYNI JA TULKAA PYHIKSI JUMALALLENNE.

אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם

MINÄ OLEN HERRA TEIDÄN JUMALANNE, JOKA VEIN TEIDÄT POIS EGYPTIN MAASTA

לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

OLLAKSENI TEILLE JUMALA, MINÄ OLEN HERRA TEIDÄN JUMALANNE.

☆ ☆ ☆

(יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת.)

(HERRA TEIDÄN TODELLINEN JUMALANNE!)

☆ ☆ ☆

HUOMIOITA

Kuule Israel! kuuluu luonnollisena osana päivittäisiin rukouksiini. Sen valtavat lupaukset ovat kasvattaneet uskoani ja kantaneet yli vaikeiden aikojen, vaikka elämäntilanteeni olisi inhimillisesti ottaen ollut kuinka vaikea tahansa. Herra todella lupaa pitää meistä huolen, jos haluamme palvella vain ja ainoastaan Häntä, ja vaeltaa Hänen käskyjensä ja säädöstensä mukaan.

Yksi perustavanlaatuinen periaate *Kuule Israel!* -tekstissä on opettaa Jumalan säädöksiä pienestä pitäen lapsille ja lasten lapsille kaikissa mahdollisissa tilanteissa. Tämän vuoksi sukukypsään ikään tullut poika (13 vuotta) ja tyttö (12 vuotta) on velvollinen vaeltamaan Tooran käskyjen ja säädösten mukaan, ja on siten itse vaelluksestaan vastuussa Jumalan edessä. Käskyjen ja Raamatun periaatteiden opettaminen ja esimerkin näyttäminen vaeltamalla niiden mukaan antaa lapsille todellisen raamatullisen pohjan elämäänsä. Se on ihmeellinen Jumalan Sanan kylvö, joka ei tyhjänä palaa, vaan tuottaa hedelmää ja kantaa ikuiseen elämään!

Kuule Israel! -tekstissä on yhteensä 248 sanaa, joka on Tooran myönteisten käskyjen, עֲשֵׂה, – *‘asê* *‘tee!*, lukumäärä.

Tekstissä esiintyvä sana צִיצִית – *šīšîl* (monikko צִיצִיּוֹת – *šīšījjôl*), nykyhepreassa *‘tsitsit*, on varsin

mielenkiintoinen. Tsitsit on solmittu vaateen neljään kulmaan villalangoista, joista yksi on usein sininen. Sen tarkoitus on muistuttaa Herran käskyistä. Tsitsit muistuttaa juutalaista siitä, että hän on 13 vuotta täytettyään velvollinen vaeltamaan Tooran käskyjen ja säädösten mukaan koko loppuelämänsä ajan ja näin sidottu Tooraan. Kun juutalainen kuolee, tsitsitit leikataan pois hänen vaatteistaan ja rukousviitastaan osoituksena siitä, että hän on vapaa Tooran määräyksistä.

Sanan צִיצִית lukuarvo on 600. Se on solmittu kahdeksasta langasta viidellä solmulla. Kun nämä luvut ynnätään keskenään, saadaan kaikkien Tooran käskyjen lukumäärä 613 (600+8+5=613). Tsitsitin jokaisen solmun väliin on kierretty tietty määrä lankakierroksia: 7, 8, 11 ja 13. Kun laskemme yhteen kolme ensimmäistä lukua saamme tulokseksi 26, se on HERRAN Nimen (יהוה) lukuarvo. Luku 13 on sanan אָהַד – *ʿehād* ('yksi', 'ainoa') lukuarvo. Näin tsitsit todella muistuttaa meitä niin suurimmasta käskystä kuin kaikista muistakin Tooran määräyksistä.

Nykyisin Israelissa voi ostaa jopa teepaitoja, joissa on tsitsitit. Perinteisesti ne kuitenkin solmitaan 'pienen tallitin' (טְלִיַת קָטָן – *tallit qāṭān*) ja 'suuren tallitin' (טְלִיַת גְּדוֹלָה – *tallit gādōl*) kulmiin. Pientä tallitia käytetään päällysvaatteiden alla, mutta se ei saa koskettaa paljasta ihoa, sen sijaan suurta tallitia – juhallista ja koristeellista rukousviittaa – käytetään usein vain rukoillessa ja synagogapalveluksessa. Useimmat pienen tallitin käyttäjät pitävät tsitsitit näkyvissä, koska niiden on tarkoituskin näkyä, mutta Israelin ulkopuolella ne saattavat olla vaatteiden alla näkymättömissä. Talliteja ja tsitsitejä käyttävät vain juutalaiset miehet, niin kuin 'kipaakin' – pientä päälakea peittävää lakkia. Uskovan ja Tooraa noudattavan juutalaisen päivittäiseen vaatetukseen kuuluu aina sekä pieni tallit että kipa, ilman niitä ei voi rukoilla eikä lukea Raamattua. Useimmat maallistuneetkin juutalaiset kunnioittavat rukousta ja Jumalan Sanaa niin paljon, että käyttävät ainakin kipa sellaisissa tilanteissa, jotka sitä vaativat, siis rukoillessa ja Raamattua luettaessa.

Tekstissä esiintyvä sana טוֹטְפוֹת – *ṭōṭfōt*, 'raamatunlausekotelo', on pieni *Kuule Israel!* -tekstin sisältävä kotelo, joka kiinnitetään ennen rukousta nahkanauhoilla otsaan ja vasempaan käteen. Nykyisin koteloa nimitetään myös toisen pyhäkön ajalta peräisin olevalla arameankielisellä sanalla תְּפִלִּין – *tefillin*.

Israelissa ja juutalaisissa kodeissa kaikkiin portteihin ja ovien pihtipieliin on kiinnitetty 'mezuzā'. Se on pieni pitkulainen kotelo oven oikeassa pihtipielessä (ulkoa katsottuna), joka sisältää *Kuule Israel!* -tekstin. Sana מְזוּזָה – *mezūzā* merkitseekin juuri oven pihtipieltä. Mezuzā tulee kiinnittää oven pihtipieleen hieman vinoon sellaiselle korkeudelle, että sitä on helppo koskettaa, koska aina ovesta kuljettaessa mezuzāa kosketetaan ja sormia suudellaan. Tämä hiljainen tapa, jota itsekin Israelissa ja kodissani pyrin noudattamaan, jaksaa syhähdyttää varsinkin Jerusalemin vanhan kaupungin porteilla. On liikuttavaa nähdä Israelin kansan valtava kunnioitus Jumalan Sanaa ja sen määräyksiä kohtaan.

TÄRKEIMMÄT LÄHTEET

- JERUSALEM CROWN. כְּתוּבֵי יְרוּשָׁלַיִם. The Bible of the Hebrew University of Jerusalem. Jerusalem, Israel 2000.
- Newman, Yacov & Sivan Gavriel: JUDAISM A - Z. LEXICON OF TERMS AND CONCEPTS. Jerusalem, Israel 1980.
- Lukuisia hepreankielisiä *Siddur*-rukouskirjoja.

Lisää lähdeteoksia voit katsoa tuoreimmista kirjoituksistani.